

Avgifter och tillämpningsregler på socialnämndens verksamhetsområde i Knivsta kommun

Dokumenttyp:	Avgifter, regler
Diarienummer:	KS-2022/313
Beslutande instans:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	2022-08-31
Giltighetstid:	Tills vidare
Dokumentansvarig:	Kvalitets- och utvecklingschef, vård- och omsorgskontoret

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Syfte med riktlinjerna	5
2. Allmänt om handläggning	5
2.1 Sekretess	6
2.2. Myndigheters serviceskyldighet.....	6
2.3 Fullmakt	6
3. Avgiftsfria insatser.....	7
4. Avgifter inom Äldreomsorg, LSS och Socialpsykiatri.....	7
4.1 Avgifter som omfattas av högkostnadsskyddet, maxtaxan	7
4.1.1 Hemtjänst	7
4.1.2 Trygghetslarm.....	9
4.1.3 Hemsjukvård, hälso- och sjukvårdsinsatser.....	9
4.1.4 Korttidsvård eller växelvård	9
4.1.5 Dagverksamhet.....	10
4.1.6 Särskilt boende för äldre	10
4.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet/maxtaxan	10
4.2.1 Kost	10
4.2.2 Hyra	13
4.2.3 Förbrukningsartiklar	13
4.2.4 Resor	13
4.3 Reducering av avgifter	13
4.3.1 Reducering avgifter hemtjänst i ordinärt boende	13
4.3.2 Reducering avgifter särskilt boende för äldre	14
5. Egenavgifter	14

5.1. Tillfällig vård i annat hem än det egna, barn upp till 18 år (enligt SoL och LSS)	14
5.2 Omvårdnad barn och unga enligt LSS.....	15
5.3 Vård och behandling av vuxna missbrukare	15
6. Övriga avgifter	15
6.1 Förlust/skadegörelse trygghetslarm.....	15
6.2 Transport av avliden	16
6.3 Kostnader dödsbohantering	16
6.4 Avgifter barn och unga	16
6.4.1 Vistelse i kontaktfamilj	17
6.5 Avgifter vuxna/familj	17
6.5.1 Familjerådgivning.....	17
7. Inkomstbegrepp	17
7.1 Inkomstberäkning vuxna	17
7.2 Inkomstberäkning barn upp till 18 år.....	18
7.3 Ändrade inkomstförhållanden	19
7.3.1 Vid uppbärande av försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd... ..	19
8. Beräkning av egenavgift	19
8.1 Vuxna.....	20
8.2 Barn under 18 år	20
9. Beräkning av avgifter inom Äldreomsorg, LSS och Socialpsykiatri	21
9.1 Högkostnadsskydd för avgifter – Maxtaxa	21
9.1.1 Maxtaxa i ordinärt boende.....	21
9.1.2 Maxtaxa i särskilt boende.....	22
9.2 Beräkning av bostadskostnader.....	22
9.3 Förbehållsbelopp.....	22
9.3.1 Minimibeloppets storlek	23
11. Jämkningsregler	25

11.1 Ensamståendes flyttning till särskildboendeform.....	25
11.2 Jämkning när en av två makar flyttar till en särskild boendeform.....	25
11.2.1 Tudelningsprincipen.....	25
11.2.2 Kvarboendeskydd.....	25
11.2.3 Omprövning vid ändrad pensionsstatus.....	25
11.3 Jämkning egenavgifter individ och familjeomsorg.....	26
11.3.1 Vuxna.....	26
11.3.2 Barn.....	26
12. Allmänna bestämmelser.....	26
12.1 Beslut om avgifter och jämkning.....	26
12.2 Prisbasbelopp.....	26
12.3 Debiteringsrutiner.....	26
12.4 Försäkringsfall.....	27
12.5 Boende i annan kommun eller i privat anläggning.....	27
12.6 Uppgiftsvägran.....	27
12.7 Retroaktiv debitering och återbetalning.....	27
12.8 Återkrav/fordran.....	27
12.9 Allmän årlig omprövning av avgifter.....	28
13. Överklagande.....	28
13.1 Överklagande av kommunens avgiftssystem.....	28
13.2 Överklagande av enskilt avgiftsbeslut.....	28
14. Referenser.....	29
Bilaga 1 – Avgifter i socialnämndens verksamhetsområde.....	30

1. Inledning

Riksdagen reglerar genom lagstiftning vad kommunerna får ta ut för avgifter. Kommunfullmäktige beslutar om de avgifter som socialnämnden kan ta ut.

Avgifter för insatser enligt socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård regleras i Socialtjänstlagen, SoL¹ och Hälso- och sjukvårdslagen, HSL² samt kompletterande föreskrifter i Socialtjänstförordningen³. Avgifter för insatser enligt Lagen om särskilt stöd till vissa funktionshindrade, LSS⁴ regleras i samma lag.

Avgifterna måste vara skäligen och får inte överstiga kommunens självkostnader. Den enskilde ska dessutom tillförsäkras tillräckliga medel för sina personliga behov. För vissa avgifter finns även ett högsta belopp, så kallad maxtaxa, för vad som får debiteras. Maxtaxan beskrivs närmare under kapitel 7.1

Denna riktlinje gäller avgiftshandläggning inom samtliga delar av Socialnämndens verksamhetsområden och ersätter tidigare antagna Avgifter och tillämpningsregler inom äldre- och funktionshinderomsorgen i Knivsta kommun, KS-2020/511, Riktlinjer angående egenavgifter för insatserna jourhem, familjehem, hem för vård eller boende (HVB), stöd- och omvårdnadsboende och stödboende, SN-2018/247 samt Riktlinjer gällande egenavgifter för barn och vuxna som är placerade utanför hemmet, SN-2011/222 / KS-2012/330

1.1 Syfte med riktlinjerna

Riktlinjerna beskriver vilka typer av avgifter som socialnämnden kan debitera samt vad som gäller vid beräkning och fakturering av dessa. Riktlinjerna ska leda till en enhetlig och likvärdig hantering och ska i första hand vara ett stöd för avgiftshandläggare i Vård- och omsorgskontoret.

Bilaga 1 beskriver avgifterna på ett överskådligt sätt.

2. Allmänt om handläggning

Den så kallade likaställningsprincipen gäller för kommunen och innebär att alla medborgare behöver behandlas lika om det inte föreligger särskilda skäl för att inte göra det.

¹ 8 kap, SFS 2001:453

² § 26 HSL

³ 6 kap SFS 2001:937

⁴ §§ 18-20 LSS

De avgifter kommunen får ta ut ska vara skäligen och får inte överstiga kommunens självkostnader.

Samtliga beslut om avgifter fattas enligt delegationsordning beslutad av socialnämnden

2.1 Sekretess

Underlag som används vid avgiftsberäkning är att anses som sekretesshandlingar.

Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom/henne närstående lider men.

Sekretess till skydd för enskild gäller inte i förhållande till den enskilde själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom/henne. Sekretess för uppgift till skydd för en underårig gäller även i förhållande till vårdnadshavaren och får inte efterges av denna om det kan antas att den underårige lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren.

2.2. Myndigheters serviceskyldighet

”En myndighet skall se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten skall lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen skall ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den skall ges utan onödigt dröjsmål.”⁵

Socialnämnden ska informera den enskilde brukaren om kommunens gällande avgiftssystem och tillämpningsföreskrifter. Om den enskilde behöver hjälp att fylla i de blanketter som behövs för att avgift ska kunna fastställas är kommunen skyldig att tillhandahålla denna hjälp. Serviceskyldigheten sträcker sig inom socialnämndens verksamhetsområde. Om den enskilde behöver hjälp att överklaga ett fattat avgiftsbeslut är kommunen skyldig att hjälpa denne med detta.

2.3 Fullmakt

Om den enskilde önskar att någon annan person som företrädare i frågor som rör avgifterna ska fullmakt utfärdas. Denna ska undertecknas av brukaren. Om någon annan person handlar på uppdrag av den enskilde vid överprövningar, jämkningar eller ansökan om tillägg till minimibeloppet ska alltid fullmakt begäras.

⁵ 6 § Förvaltningslagen

Legal företrädare är automatiskt ombud för brukare även om denne inte lämnat någon fullmakt.

Framtidsfullmakter hanteras enligt Lag om framtidsfullmakter⁶

3. Avgiftsfria insatser

Det finns ett antal insatser inom socialtjänstens verksamhetsområde som är avgiftsfria för den enskilde individen.

- Avlösning i hemmet enligt SoL upp till 8 timmar per månad
- Trygghetslarm i särskilt boende
- Boendestöd enligt SoL
- Samtliga insatser enligt LSS. Den enskilde betalar dock avgift för hyra, kost, förbrukningsartiklar samt övriga omkostnader.
- Jourplacering barn och unga upp till 18 år

4. Avgifter inom Äldreomsorg, LSS och Socialpsykiatri

4.1 Avgifter som omfattas av högkostnadsskyddet, maxtaxan

4.1.1 Hemtjänst

Hemtjänst är en biståndsbedömd insats och innebär i första hand hjälp i det egna hemmet. Även vissa åtgärder utanför hemmet ingår i begreppet hemtjänst, som t.ex. inköp av varor, ledsagning i samband med läkarbesök eller medföljande vid promenader. Övriga insatser utanför hemmet är normalt sett att härleda till annan insatsform än hemtjänst.

I samband med tillitsreformen i hemtjänsten differentieras avgiftsuttaget i hemtjänsten mellan avgift för omvårdnads- respektive serviceinsatser. Differentieringen innebär att avgiften för omvårdnadsinsatser sänks medan avgiften för serviceinsatsen bibehålls. Orsak till skillnad mellan avgifterna är att den enskilde för serviceinsatser kan anlita andra aktörer på marknaden och då få möjlighet till skattereduktioner för dessa medan omvårdnadsinsatser i regel enbart tillhandahålls av utförare av hemtjänst.

Hemtjänst debiteras per timme utifrån biståndsbeviljad tid. Avdrag görs vid sjukhusvistelse samt planerad frånvaro, se avsnitt 4.3.1. Debitering sker månadsvis i efterskott upp till avgiftsutrymmet/maxtaxan.

⁶ SFS 2017:310

Avgiften för hemtjänst är knutet till prisbasbeloppet och justeras årligen per 1 januari .

4.1.1.1 Omvårdnadsinsatser

Med personlig omvårdnad avses de insatser som utöver service behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Detta kan t.ex. innebära hjälp med att äta och dricka, klä sig och förflytta sig, sköta personlig hygien och i övrigt insatser som behövs för att bryta isolering eller för att den skilde ska känna sig trygg och säker i det egna hemmet. Avlösning i hemmet (se punkt 4.1.1.2) räknas också som en omvårdnadsinsats.

Avgiften för omvårdnadsinsatser fastställs till 0,497% av ett prisbasbelopp.

4.1.1.2 Avlösning i hemmet

Avlösning i hemmet räknas till omvårdnadsinsatser och kan beviljas enskilda som har en närstående som vårdar den enskilde i hemmet. Avlösning upp till 8 timmar per månad är avgiftsfri därutöver debiteras avlösning i hemmet såsom biståndsbeviljad tid i hemtjänsten.

Avgiften för avlösning i hemmet fastställs till 0,497% av ett prisbasbelopp och debiteras från och med timme 9.

4.1.1.3 Serviceinsatser

Med service avses praktisk hjälp med bostadens skötsel såsom städning och tvätt, hjälp med inköp och hjälp med tillredning av måltider. Distribution av matlådor till den enskilde i dennes bostad (se 4.1.1.5) samt ledsagning (se 4.1.1.4) räknas också som serviceinsatser.

Avgiften för serviceinsatser fastställs till 0,6% av ett prisbasbelopp.

4.1.1.4 Ledsagning enligt SoL

Insatsen ledsagning räknas till serviceinsatser och beviljas för att ge den enskilde ökad möjlighet att leva ett självständigt liv och motverka isolering. Ledsagning kan beviljas för att ta sig till och från en aktivitet, om aktiviteten är sådan att den enskilde är i behov av den för att uppnå skälig levnadsnivå.

I samband med införande av tillitsreform i hemtjänst förändras avgiften för ledsagning enligt SoL att debiteras på samma sätt som serviceinsatser i hemtjänsten, d.v.s. per timme biståndsbeviljad tid. Tidigare avgift på 200:- kr per tillfälle ledsagning missgynnade de personer som endast hade kortare insatser medan personer med insatser som tog längre tid gynnades. I och med förändringen debiteras den enskilde samma timpris.

Avgiften för ledsagning enligt SoL fastställs till 0,6% av ett prisbasbelopp och debiteras som biståndsbeviljad tid.

4.1.1.5 Distribution av matlåda i ordinärt boende

Matdistribution i ordinärt boende är en biståndsbeviljad insats och innebär att matlådor distribueras hem till den enskilde Avgift för distribution av matlåda framgår av avgiftsbilaga 1. Avgiften debiteras samtliga personer som fått insatsen beviljad. Debitering sker månadsvis i efterskott.

Kostnad för matlådor tillkommer. Se 4.2.1.1

4.1.2 Trygghetslarm

Trygghetslarm är en trygghetsskapande insats som kan beviljas den som annars känner sig otrygg i hemmet. Genom trygghetslarmet kan den enskilde kalla på personal vid t.ex. fallsituation eller behov av hjälp med toalettbesök. Det är inte möjligt att avsäga sig insatsen trygghetslarm under kortare frånvaro från hemmet som t.ex. planerad sjukhusvistelse eller sommaruppehåll.

Avgiften för trygghetslarm fastställs till 0,5% av ett prisbasbelopp per månad och avser kostnad för installation samt insatser vid larm. Avgiften debiteras månadsvis i efterskott.

4.1.3 Hemsjukvård, hälso- och sjukvårdsinsatser

Avgiftsbelagd hemsjukvård innebär insatser där någon form av bedömning eller behandling utförs av sjuksköterska, sjukgymnast/fysioterapeut eller arbetsterapeut.

Avgiften för hälso- och sjukvård följer Region Uppsalas avgifter för besök i primärvården. Max tre avgiftsbelagda besök debiteras per kalendermånad och ingår i maxtaxan. Debitering sker månadsvis i efterskott.

4.1.4 Korttidsvård eller växelvård

Korttidsvård är en plats utanför det egna boendet, avsedd för tillfällig vård och omsorg dygnet runt och är ett komplement till stöd i hemmet.

Växelvård är en form av korttidsvård vars syfte är att stärka den enskildes egna möjligheter att bo kvar i sitt ordinära boende. Det kan även beviljas för att stötta närstående som har behov av avlastning

Korttids- eller växelvård debiteras från och med dag ett till och dagen före hemresedagen enligt en dygnsavgift för omvårdnad upp till maxtaxa/avgiftsutrymme.

Avgiften för korttids- och växelvård fastställs till 0,153% av ett prisbasbelopp per dygn. Debitering sker månadsvis i efterskott.

Kostnad för kost tillkommer, se 4.2.1.3

4.1.5 Dagverksamhet

Med dagverksamhet avses biståndsbeviljad dagvård för personer med demenssjukdom. Avgiften fastställs till 0,4% av ett prisbasbelopp per månad och debiteras månadsvis i efterskott.

Resor till och från dagverksamhet (se 4.2.4) samt kost (se 4.2.2.4) bekostas av den enskilde och ingår inte i maxtaxan.

4.1.6 Särskilt boende för äldre

Särskilt boende för äldre, SÄBO, innefattar stadigvarande boende och syftar till att ge personer med omfattande vård- och omsorgsbehov en hög grad av säkerhet och trygghet.

4.1.6.1 Omvårdnadsavgift

I särskilt boende debiteras den enskilde omvårdnadsavgift och är lika stor som det egna avgiftsutrymmet, som mest maxtaxa..

Omvårdnadsavgiften i särskilt boende fastställs till en tolfedel (1/12) gånger 0,5392 av ett prisbasbelopp och debiteras månadsvis i efterskott.

4.1.6.2 Medboende/parboende

I begreppet skälig levnadsnivå ingår det för den som har beviljats, eller beviljas, vård- och omsorgsboende, att kunna fortsätta sammanbo med sin make/maka, sammanboende eller registrerad partner oavsett olika omsorgsbehov.⁷

Om den medboende beviljas hemtjänstinsatser omfattas denne av avgiftsreglerna enligt sitt eget biståndsbeslut. Medboende, som inte har egna biståndsbeslutade insatser, omfattas inte av avgiftsreglerna och ska då själv tillse och bekosta insatser.

Hyreskostnader medboende/parboende, se 4.2.2.2

4.2 Avgifter utanför högkostnadsskyddet/maxtaxan

4.2.1 Kost

Kost kan ges i form av distribution av matlåda i ordinärt boende, som ett måltidsabonnemang i särskilt boende, som måltider vid korttids-/växelvård eller som måltid vid dagverksamhet.

⁷ 4 kap 1c § SoL

4.2.1.1 Matlåda ordinärt boende

Avgift för matlåda debiteras enligt fastställd avgift per matlåda. Debitering sker månadsvis i efterskott.

Avgift för matlåda revideras kontinuerligt i nivå med den självkostnad vård- och omsorgskontoret har oberoende om matpaketen levereras via en upphandlad leverantör eller om matpaket bereds inom kommunens regi. Avgift inom nuvarande avtal framgår av bilaga 1.

Kostnad för distribution av matlåda tillkommer och ingår i maxtaxan, se 4.1.1.5

4.2.1.2 Kostavgift i särskilt boende för äldre

Den som stadigvarande bor i särskilt boende för äldre med gemensam kosthållning betalar för ett månadsabonnemang. I abonnemanget ingår samtliga måltider i det särskilda boendet. Avdrag för kostavgiften sker vid sjukhusvistelse och planerad frånvaro, se 4.3.2

Knivsta kommun har för närvarande en av länets lägsta avgifter för månadsabonnemang för kost. Någon höjning av del av prisbasbeloppet är inte aktuell varför avgiften för månadsabonnemanget även fortsättningsvis fastställs till 6,3 % av ett prisbasbelopp per månad och debiteras månadsvis i efterskott.

4.2.1.2.1 Kostavgift medboende

Om medboende i särskilt boende önskar ta del av gemensam kosthållning skrivs ett särskilt avtal om detta. Den medboende betalar då månadsabonnemang för kost i boendet på samma sätt som den som beviljats särskilt boende.

4.2.1.3 Kostavgift korttids- och växelvård

Vid vistelse på korttids- eller växelvård tas avgift ut för kost. I avgiften ingår samtliga måltider under vistelsedygnet. Antal dagar beräknas från ankomstdag till dag före avresedag. Om vistelsen är längre än kalendermånad betalar den enskilde enligt månadsabonnemang i särskilt boende (se 4.2.1.2)

Avgiften fastställs till 30,4% av månadsabonnemanget för kost i särskilt boende per dygn och är knutet till prisbasbeloppet.

4.2.1.4 Kostavgift dagverksamhet

Vid vistelse på dagverksamhet tas avgift ut för kost. Kostavgiften i dagverksamheten omfattar förmiddagskaffe, lunch samt eftermiddagskaffe och debiteras enligt en fast avgift per dag. Den fasta avgiften motsvarar Knivsta kommuns självkostnader för matlåda i ordinärt boende (se 4.2.1.1). Avgift enligt nuvarande avtal framgår av bilaga 1. Debitering sker månadsvis i efterskott.

4.2.1.5 Kost gruppboestad enligt LSS

Grundprincipen är att den enskilde ska betala för sin egen mat. Om verksamheten har gemensam kosthållning betalar den enskilde sin andel av kostnad för mat direkt till verksamheten.

4.2.1.6 Kost i daglig verksamhet LSS

Den enskilde ansvarar själv för sin kost i den dagliga verksamheten. Det kan handla om att ha med sig egen matlåda eller inhandla färdig mat.

4.2.1.7 Kost vid korttidsvistelse inom LSS

Den som har korttidsvistelse med stöd av LSS betalar en kostavgift per dygn. Avgiften debiteras månadsvis baserat på antal dygn enligt gällande biståndsbeslut oavsett när brukare väljer att verkställa dygnet under året.

För underåriga barn utan egen pension debiteras förälder/vårdnadshavare avgift för kost.

Avgiften för kost vid korttidsvistelse inom LSS är knutet till prisbasbeloppet och fastställs till

- för vuxna: 30,4% av månadsabonnemanget för kost i särskilt boendet per dygn
- för barn: 75% av kostavgiften för vuxna per dygn.
-

4.2.1.8 Kost vid eftermiddagstillsyn skolungdom över 12 år enligt LSS

Den som har eftermiddagstillsyn med stöd av LSS⁸ betalar en avgift för mellanmål. Avgiften debiteras månadsvis och baseras på antal dygn enligt gällande biståndsbeslut oavsett när brukare väljer att verkställa dygnet under året.

Avgiften för mellanmål vid eftermiddagstillsyn enligt LSS fastställs till 10% av kostavgiften för vuxna (se punkt 4.2.1.7)

4.2.1.9 Boendeavgift i kommunens särskilda boendeformer⁹

För boende i särskilda boendeformer som ej omfattas av hyreslagens regler och där ett hyresavtal inte föreligger debiteras en boendeavgift på en tolftedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet per månad

⁸ 9 § p.7 LSS

⁹ Avser stödboende och skyddat boende

4.2.2 Hyra

4.2.2.1 Hyra i särskilt boende för äldre (SÄBO)

En upplåtelse av bostad i kommunens särskilda boendeformer för äldre utgör inte ett hyresförhållande enligt hyreslagens mening. Där betalar brukaren den faktiska hyran

4.2.2.2 Hyreskostnader medboende/parboende i särskilt boende för äldre

Se även punkt 4.1.6.2

Om den medboende har egen lägenhet i det särskilda boendet debiteras hyra enligt eget hyreskontrakt.

Makar boende i samma lägenhet delar på hyran.

När den som innehar beslutet om särskilt boende avlider har maken/sambon ingen rätt att fortsätta bo kvar på det särskilda boendet, såvida denne inte bedöms vara i behov av särskilt boende för egen del.

4.2.2.3 Hyra i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS

Den enskilde betalar hyran för sin bostad enligt LSS §9.9

4.2.2.4 Hyreskontrakt

Bostäder i kommunens särskilda boendeformer upplåtes med hyreskontrakt med den enskilde hyresgästen. Av kontraktet framgår att den boende avstår från besittningsrätt

4.2.3 Förbrukningsartiklar

Den enskilde bekostar själv förbrukningsartiklar i det särskilda boendet. Den enskilde får vid behov/önskemål stöd av personal att införskaffa förbrukningsartiklar.

4.2.4 Resor

Avgifter för resor framgår av Regler för tillståndsgivning inom färdtjänst, SN-2018/20.

4.3 Reducering av avgifter

4.3.1 Reducering avgifter hemtjänst i ordinärt boende

- Vid sjukhusvistelse reduceras avgiften från dag 1.
- Om den enskilde själv sagt ifrån insatserna minst 4 dagar i förväg reduceras avgiften för frånvaroperioden.

- Om den enskilde vanligtvis har insatser i ordinärt boende och tillfälligt visas i korttids- eller växelvård debiteras endast avgift för dessa insatser.
- Vid frånvaro görs ingen reducering av avgiften för trygghetslarm.

4.3.2 Reducering avgifter särskilt boende för äldre

- Vid frånvaro görs ingen reducering av hyran i det särskilda boendet
- Under sjukhusvistelse görs reducering av kost- och omvårdnadsavgifter vid särskilt boende motsvarande antal dagar för sjukhusvistelsen.
- Vid planerad frånvaro där den enskilde meddelat frånvaron 4 dagar i förväg reduceras kost- och omvårdnadsavgiften motsvarande antalet frånvarodagar.

5. Egenavgifter

Kommunen har rätt att ta ut egenavgifter av den enskilde för en tjänst. I dessa riktlinjer avser egenavgift den avgift den enskilde, eller dennes föräldrar enligt 8 kap. 1 § SoL¹⁰ ska betala vid vård och behandling, eller vid stöd-/omvårdnadsboende. Så snart det står klart att det kan bli aktuellt med en insats i form av en placering skall den vuxne vårdtagaren samt föräldrar till placerat barn informeras om sin ersättningskyldighet för vården samt vilka konsekvenser det i övrigt innebär för deras ekonomi.

Avgiftshandläggare fastställer egenavgiften vid individuell prövning. En individuell prövning görs i samband med att den egenavgiften fastställs.

5.1. Tillfällig vård i annat hem än det egna, barn upp till 18 år (enligt SoL och LSS)

Föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn får vård och behandling i ett annat hem än det egna¹¹. Det belopp som ska betalas beräknas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem enligt lagen om underhållstöd. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken¹².

Avgift tas ut motsvarande underhållsstödsbeloppet för placering

- i familjehem

¹⁰ SFS 2001:453

¹¹ 8 kap 1 § 2 st. SoL

¹² SFS 2010:110

- på HVB och stödboende

5.2 Omvårdnad barn och unga enligt LSS

Föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning betala ersättning till kommunen, om ett barn/ungdom upp till 18 år, får omvårdnad i ett annat hem än det egna.¹³

Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Avgift tas ut motsvarande underhållsstödet för barn på bostad med särskild service för barn och ungdom enligt LSS 9 § p. 8.¹⁴

5.3 Vård och behandling av vuxna missbrukare

Kommunen får ta ut avgift för uppehälle av den som får vård och behandling på grund av missbruk i HVB eller i familjehem.¹⁵ Med uppehälle avses kost och logi. Egenavgiften gäller alla vårdtagare, 18 år och äldre, såväl pensionärer som personer med aktivitets- eller sjukersättning eller annan inkomst och oavsett om vården sker enligt SoL eller enligt LVM¹⁶.

Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag men en individuell bedömning av den enskildes betalningsförmåga görs i samband med att egenavgiften fastställs. Knivsta kommun tar ut den avgift per dag som regeringens föreskrifter medger med hänsyn till den enskildes betalningsförmåga för

- Behandlingshem
- Familjehem
- LVM-hem

6. Övriga avgifter

Kommunen får också ta ut skäliga avgifter, som inte överstiger kommunens självkostnader, enligt grunder som kommunen bestämmer för.¹⁷

6.1 Förlust/skadegörelse trygghetslarm

Avgift tas ut från den enskilde vid förlust eller skadegörelse av trygghetslarmets komponenter (larmknapp och larmapparat). Avgiften baseras på kommunens självkostnad för apparatur.

¹³ § 20 LSS

¹⁴ SFS 1993:387

¹⁵ 8 kap 1 § SoL

¹⁶ SFS 1988:870

¹⁷ 8 kap 2 § SoL

6.2 Transport av avliden

När en person avlider i en sådan boendeform eller bostad som avses i 5 kap 5 § 2 st. och 5 kap 7 § 3 st. samt 7 kap 1 § 2 p. Socialtjänstlagen¹⁸ ska en läkare konstatera dödsfallet och utfärda behövliga intyg.

Kommunen ansvarar för att den avlidne transporteras till och förvaras i bårhus till dess stoftet kan överlämnas till de anhöriga för kistläggning. Kommunens ansvar upphör när detta skett.

Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen kan välja att själva ta över ansvaret och beställa transport till bårhus. I detta fall uppstår ett avtals- förhållande och ett betalningsansvar mellan dödsboet och transportören, utan att kommunen berörs. Kommunens ansvar upphör när kroppen på de anhörigas uppdrag lämnas ut till transportören. I dessa fall ska transportören fakturera dödsboet. De anhörigas val samt vidtagna åtgärder ska dokumenteras i patientjournalen. Avgiften för transporten är kommunens självkostnad d.v.s. transportörens fakturerade kostnader.

6.3 Kostnader dödsbohantering

Socialnämnden ansvarar för att utreda och förvalta dödsbon provisoriskt till dess dödsbodelägare påträffas och kan börja den egentliga boutredningen.

Nämnden har rätt att ta ut ersättning av dödsboet för sina kostnader för dödsboförvaltning och åtgärder. Avgiften för provisorisk dödsboförvaltning får inte överstiga kommunens självkostnad.

Förvaltning av dödsbon är inte myndighetsutövning och därför ska mervärdesskatt betalas.

Avgiften fastställs till 0,83% av ett prisbasbelopp per timme vilket motsvarar kommunens självkostnad för insatsen. Avgiften debiteras i efterskott och tas endast ut av dödsbon med tillgångar.

6.4 Avgifter barn och unga

Övriga skäligen avgifter får tas ut för verksamheter för barn och unga, som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär¹⁹. Avgiften får högst uppgå till kommunens självkostnad.

¹⁸ SFS 2001:453

¹⁹ 8 kap 2 § SoL p. 2, 5 kap 1 § SoL

6.4.1 Vistelse i kontaktfamilj

Vid vistelse i kontaktfamilj debiteras en avgift för kost. Avgiften grundar sig på beviljad tid och debiteras per vistelsedygn. Debitering sker månadsvis i efterskott.

6.5 Avgifter vuxna/familj

Kommunen får ta ut skälig ersättning för andra stöd- och hjälpinsatser enligt 8 kap 1 § SoL.

Övriga skäliga avgifter får också tas ut för familjerådgivning, föräldrautbildning inför adoption och annan liknande social tjänst²⁰.

6.5.1 Familjerådgivning

Avgift för familjerådgivning debiteras direkt av den leverantör som tillhandahåller familjerådgivning i kommunen.

Avgiften fastställs till 0,48% av ett prisbasbelopp och justeras årligen.

Egenavgift ska inte tas ut av klient som erhåller försörjningsstöd.

7. Inkomstbegrepp

Den enskilde har skyldighet att lämna uppgifter om inkomster och andra förhållanden som behövs för att beräkna förbehållsbelopp och avgifter.

Huvudtillämpningen av avgiftssystemets nettoinkomstbegrepp är att den enskildes olika bruttoinkomster läggs samman varefter samtliga skatter avräknas.

7.1 Inkomstberäkning vuxna

Följande inkomster räknas samman:

- Aktuella pensionsinkomster under innevarande år
- Äldreförsörjningsstöd
- Aktuella förvärvs- och kapitalinkomster
- Inkomst av tjänst, inkomst av aktiv- och passiv näringsverksamhet, inkomst av kapital, vissa typer av ersättningar som är undantagna från inkomstskattelagstiftningen i Sverige
- Föräldrapenning
- Bostadsbidrag, bostadstillägg och särskilt bostadstillägg
- Livräntor, underhållsbidrag, underhållsstöd, barnbidrag, studiebidrag, stipendier, vårdbidrag för vård och tillsyn m.fl. övriga bidrag

²⁰ 8 kap 2 § SoL

- Sjukpenning/sjukersättning
- Aktivitetsersättning
- A-kassa
- Arbetsmarknadsersättning
- Utländsk pension
- Övriga inkomster

Följande skatter och avgifter räknas från inkomsterna:

- Kommunal och statlig inkomstskatt samt skatt på inkomst av kapital
- Fastighetsavgift och fastighetsskatt enligt senaste taxering
- Övriga avgifter och skatter i samband med taxering.

7.2 Inkomstberäkning barn upp till 18 år

Beräkning av föräldrars inkomster och grundavdrag i lagen om underhållsstöd 25-27 §§.²¹ Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Vid beräkning av kapitalinkomst skall hänsyn tas till realisationsförluster och uppskovsavdrag vid byte av bostad.

Som inkomst för den ersättningskyldiga föräldern räknas:

- Inkomst av tjänst
- Inkomst av kapital
- Inkomst av näringsverksamhet
-

Den framräknade summan (= årsinkomstbeloppet) minskas med 100.000 kronor. Beloppet som återstår läggs till grund för beräkning av ersättningsbeloppet.

Ersättningsbeloppet²² beräknas som en viss procent av föräldrarnas inkomst enligt ovan. Procenttalet bestäms med hänsyn till samtliga barn föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap. 1 § Föräldrabalken²³

Antal barn	Procentsats per barn
1	14,0%
2	11,5%
3	10%
4	7,75%
5	6,4%

²¹ SFS 1996:1030

²² 6 kap 2 § Socialtjänstförordningen

²³ SFS 1949:381

8	5,5%
7	4,85%
8	4,38%
9	4,0%
10	3,7%

Ett barn kan ha egna inkomster t.ex. barnpension, efterlevande stöd, pengar från försäkring etc. som kan komma att påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen

7.3 Ändrade inkomstförhållanden

Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden som sker under året och som kan påverka beräkningen av avgiften. I de fall uppgifter framkommer om ändrade förhållanden beträffande inkomster under innevarande år ska hänsyn tas till detta vid nettoinkomstberäkningen.

En förälders försörjningsskyldighet kan ändras genom att flera eller färre barn skall försörjas. Förändringen påverkar procentsatserna vid beräkning av ersättningsbeloppets storlek. Omräkningen görs i anslutning till den förändrade försörjningsskyldigheten och kan således ske när som helst under året.

Beträffande barn som fyller 18 år under pågående placering så upphör vårdnadshavarnas betalningsskyldighet i och med 18 års-dagen.

7.3.1 Vid uppbärande av försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd

Den enskilde ska själv lämna in underlag som styrker att hen får försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd utbetalt, alternativt lämna samtycke till inhämtning av underlag från Vuxenheten. Det åligger den enskilde att snarast meddela avgiftshandläggare om det ekonomiska biståndet upphör.

Avgiftshandläggare ska göra regelbundna kontroller gällande att den enskildes uppgifter är riktiga och vid behov kräva ersättning i efterhand

8. Beräkning av egenavgift

En bedömning av den enskildes betalningsförmåga måste göras i samband med att egenavgiften fastställs. Det finns särskilda regler om avgiftsstorleken för personer som uppbär sjukpenning eller vissa andra specifika ersättningar. Detta regleras i 106 kap 39 § SFB.

8.1 Vuxna

Den avgift för uppehälle som kommunen får ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär för missbrukande vuxna, enligt 8 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen, regleras i Socialtjänstförordningens 6 kap 1§.

För vuxna vårdtagares vistelse i hem för vård eller boende samt familjehem gäller att betalningen sker via räkning från socialförvaltningen. Beräkningen grundar sig på att den enskilde och hans/hennes familj garanteras ett förbehållsbelopp innan avgift tas ut.

8.2 Barn under 18 år

Egenavgiften bestäms efter samma grunder som bestämmandet av betalningsskyldigheten enligt 19 kap. Socialförsäkringsbalken²⁴. Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § Socialförsäkringsbalken.

Reglerna gäller även för beräkningen av egenavgiften för barn inom LSS.²⁵ Vid bedömningen av den enskildes personliga behov enligt 19§ LSS ska dock även kostnader på grund av funktionshindret som inte täcks på annat sätt beaktas.

När ett barn dygnetrunt placeras genom kommunens försorg ska regelbundet en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga göras och beslut ska fattas enligt följande:

- Beslut om föräldrarnas ersättning skall alltid fattas så snart placeringstiden överstiger en månad. Om placeringstiden överstiger en månad gäller ersättningsskyldigheten från den dag placeringen verkställdes, vilket innebär att beslut ibland blir retroaktivt. Detta gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.
- Ett beslut ska fattas för vardera föräldern. Det gäller även om föräldrarna är sammanboende eftersom de kan ha olika antal barn, vilket påverkar avgiftens storlek.
- Beslutet skall alltid innehålla ett beslutat ersättningsbelopp. Ersättningsbeloppet kan vara 0 kr. Beloppet får inte överstiga var som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet. Beslutet kan omprövas under hela placeringstiden. Föräldrarna har skyldighet att meddela ändrade förhållanden.

²⁴ SFS 2010:110

²⁵ SFS 1993:387

9. Beräkning av avgifter inom Äldreomsorg, LSS och Socialpsykiatri

9.1 Högkostnadsskydd för avgifter – Maxtaxa

Vid avgiftsuttag för hemtjänst, kommunal hälso- och sjukvård och särskilt boende är kommunen skyldig att tillämpa ett högkostnadsskydd genom en så kallad maxtaxa. Maxtaxan är den högsta avgift kommunen får ta ut för hemtjänst, dagverksamhet, omvårdnad i särskilt boende, kommunal hälso- och sjukvård och trygghetslarm. Syftet med maxtaxan är att skydda den enskilde från för höga avgifter.

Maxtaxan bestäms som en andel av prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet fastställs årligen och avgiften får högst uppgå till en tolfedel (1/12) av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. Dessutom finns ett högkostnadsskydd i form av en högsta avgift för bostad i särskilt boende som får debiteras i de fall boendekostnaden inte omfattas av hyreslagens regler. Boendeavgiften får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet²⁶.

Vid avgiftsberäkning läggs makars/sammanboendes/registrerade partners inkomst samman och fördelas därefter med hälften på vardera maken. Avgiften beräknas för vardera parten individuellt.

När avgifterna fastställs ska kommunen försäkra sig om att brukarens make/sambo/registrerad partner inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

9.1.1 Maxtaxa i ordinärt boende

Beräkning av den enskildes avgiftsutrymme i ordinärt boende sker på följande sätt:

Skattepliktig inkomst (antagande för de närmaste tolv månaderna)

+ övriga intäkter (utländska inkomster, stipendier etc.)

+ bostadsbidrag

+ bostadstillägg

+ särskilt bostadstillägg

-samtliga skatter

-bostadskostnad

-fastställt förbehållsbelopp(minimibelopp)

²⁶ 8 kap 5 § SoL

= Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

9.1.2 Maxtaxa i särskilt boende

Beräkning av den enskildes avgiftsutrymme i särskilt boende sker på följande sätt:

Skattepliktig inkomst (antagande för de närmaste tolv månaderna)

+ övriga intäkter (utländska inkomster, stipendier etc.)

+ bostadsbidrag

+ bostadstillägg

+ särskilt bostadstillägg

- samtliga skatter

-bostadskostnad

-fastställt förbehållsbelopp(minimibelopp)

= Avgiftsutrymme (betalningsförmåga)

9.2 Beräkning av bostadskostnader

Den faktiska bostadskostnaden för olika bostadstyper beräknas med vissa undantag enligt de schablonregler som tillämpas av Försäkringskassan vid beräkning av bland annat bostadstillägg.

För sammanboende makar, sambor eller registrerade partners ska bostadskostnaden för var och en av dem utgöra hälften av den framräknade faktiska bostadskostnaden.

9.3 Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp avses det belopp som den enskilde ska ha rätt att behålla av sina egna medel innan avgift för får tas ut för hemtjänst, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård respektive bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden beräknas för sig och läggs till minimibeloppet.²⁷

²⁷ 8 kap 7 § SoL

9.3.1 Minimibeloppets storlek

Minimibeloppet per månad är fastställt till en tolfedel av 1,4044 gånger prisbasbeloppet för ensamstående och en tolfedel av 1,1694 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar, sambor eller registrerade partners.

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för:

- Kläder, skor, fritid, resor
- Livsmedel för den som bor i ordinärtboende
- Hygien, förbrukningsvaror
- Dagstidning och telefon
- Möbler och husgeråd, hemförsäkring, hushållsel
- Tandvård, öppen hälso- och sjukvård, läkemedel samt läkarbesök

Kostnaderna för utgiftsposterna som inryms i minimibeloppet beräknas av Konsumentverket för varje år.

9.3.1.1 Höjning av minimibeloppet

Kommunen kan i vissa situationer bestämma minimibeloppet till en högre nivå om det finns särskilda behov. Behovet ska vara av varaktig karaktär och avse ett väsentligt högre belopp

Om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ytterligare medel ska minimibeloppet fastställas till en högre nivå. Behovet ska avse belopp om minst 200 kronor per månad och kostnaden ska vara regelbundet återkommande under större delen av året.

Det är i första hand kommunens ansvar att utreda om den enskilde har behov av ett högre minimibelopp och om avgiften därför måste sänkas.

9.3.1.1.1 Individuell höjning

Det kan finnas andra omständigheter eller behov som medför att ett högre minimibelopp bör fastställas. Exempel på detta kan vara om en person har underhållskostnader för barn, fördyrade kostnader för mat eller resor, t.ex. arbets- och sjukresor, eller kostnader för god man. Kostnader som täcks av annat bidrag eller ersättning t.ex. handikappersättning ska ej föranleda höjning av minimibeloppet

9.3.1.1.2 Generell höjning

Yngre personer har ofta merkostnader som ska beaktas i skälig omfattning. Det kan gälla ökade kostnader för mat eller i samband med arbete, fritid och aktivt liv, familje- liv eller bosättning.

Minimibeloppet för brukare under 65 år fastställs till en tolfedel av 1,5448 x prisbasbeloppet per månad för ensamstående och en tolfedel av 1,2864 x

prisbasbeloppet för var och en av makar, registrerad partner eller sammanboende.²⁸

9.3.1.2 Sänkning av minimibeloppet

I undantagsfall får kommunen bestämma minimibeloppet till en lägre nivå. Detta får endast ske om en brukare inte har en kostnad som minimibeloppet ska täcka därför att kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst/omvårdnad, dagverksamhet eller ingår i avgiften för hyran för bostad i särskilt boende *eller* tillhandahålls kostnadsfritt.²⁹

Om den enskilde inte har en utgiftspost som ingår i det angivna därför att kostnaden ingår i avgiften för vård, omsorg- och socialt stöd eller i avgiften för boendet i en särskild boendeform kan kommunen sänka minimibeloppet

9.3.1.2.1 Individuell sänkning

En individuell bedömning ska göras av om en enskild inte har en utgiftspost som ingår i förbehållsbeloppet. I sådana fall ska förbehållsbeloppet sänkas.

9.3.1.2.2 Generell sänkning

I det fall hushållsel ingår i hyran eller boendeavgiften ska förbehållsbeloppet sänkas med belopp motsvarande det belopp som framräknats av Konsumentverket årligen.

9.3.1.3 Särregler för barn och ungdomar

För hemmavarande barn i åldern 0-18 år som är enda insatsmottagaren i hushållet utgår ingen hemtjänstavgift. Ersättning för kost kan tas ut i förekommande fall.

För ungdomar under 19 år i eget boende med egen inkomst av pension eller förvärvsinkomst och som är insatsmottagare gäller samma förbehållsbelopp som för vuxna i åldern 19-64 år.

9.3.1.4 Tillägg för hushåll med barn eller ungdomar 0-18 år

För hushåll med hemmavarande barn eller ungdomar ska förbehållsbeloppet höjas med belopp enligt riksnormen för försörjningsstöd.

²⁸ Socialstyrelsens meddelandeblad 6/2021

²⁹ 8 kap 8 § SoL

11. Jämkningsregler

11.1 Ensamståendes flyttning till särskild boendeform

Vid ensamståendes flyttning till bostad i särskild boendeform ska den enskilde ges ekonomisk möjlighet att avveckla sin tidigare bostad. Denna avvecklingstid får uppgå till högst tre månader. Under den tid som den enskilde har dubbla bostadskostnader, dock högst tre månader, avräknas faktiska bostadskostnaderna för båda bostäderna mot nettoinkomsterna.

I de fall den enskildes högkostnadsskydd blir negativt sedan bostadskostnader och förbehållsbelopp avräknats från nettoinkomsterna sker ingen jämkning av hyresavgiften i den särskilda boendeformen.

11.2 Jämkning när en av två makar flyttar till en särskild boendeform

11.2.1 Tudelningsprincipen

När den ene av två makar flyttar permanent till en bostad i särskild boendeform ska makarnas nettoinkomster sammanräknas och därefter delas lika vid avgiftsberäkningen.

För var och en avräknas den faktiska bostadskostnaderna för respektive bostad och var och en ska garanteras det förbehållsbelopp som gäller för ensamstående.

Tudelningsprincipen ska endast tillämpas i de fall makarna gynnas i avgiftshänseende, till exempel när maken med den högsta inkomsten flyttar till den särskilda boendeformen. I annat fall bestäms avgifterna efter de inkomster makarna har var för sig.

11.2.2 Kvarboendeskydd

Om den kvarboende maken trots detta förfarande inte har tillräckligt med medel i nivå med minimibelopp och hyra ska ytterligare medel överföras från den andra makens nettoinkomster för att täcka denna skillnad. Därefter beräknas förbehållsbelopp och avgifter för den make som flyttat till den särskilda boendeformen på basis av de kvarvarande nettoinkomster som denna har.

11.2.3 Omprövning vid ändrad pensionsstatus

När en av två makar/partners flyttar till särskilt boende rekommenderas att ansökan om ändrad pensionsstatus lämnas till Pensionsmyndigheten för att få en annan beräkning av pensionen. Efter att Pensionsmyndigheten ändrat pensionsstatus för makar som lever med skild hushållsgemenskap ska ny avgiftsprövning ske i och med att makarna då får ändrade inkomster, bostadskostnader etc.

I de fall då makar inte ansökt om ändrad pensionsstatus ska makarnas nettoinkomster sammanräknas och därefter delas lika vid avgiftsberäkningen. För var och en avräknas nettohyran för respektive bostad och var och en ska garanteras de förbehållsbelopp som gäller för ensamstående i ordinärt respektive vård- och omsorgsboende.

11.3 Jämkning egenavgifter individ och familjeomsorg

11.3.1 Vuxna

Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt enligt 9 kap 4 § SoL. Om den enskilde genom att betala avgiften blir berättigad till ekonomiskt bistånd bör avgiften efterges.

11.3.2 Barn

Bedöms de framräknade beloppen som oskäliga i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga, sociala situation eller för att de t.ex. står för vissa av barnets kostnader kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Jämkning kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

12. Allmänna bestämmelser

12.1 Beslut om avgifter och jämkning

Beslut om förbehållsbelopp, avgifter och jämkning av avgifter i det enskilda fallet är myndighetsutövning. De tjänstemän som hanterar dessa uppgifter har delegation från Socialnämnden för avgiften.

Brukaren ska erhålla ett skriftligt avgiftsbeslut där det framgår hur avgiften beräknats och hur den enskilde kan överklaga beslutet.

12.2 Prisbasbelopp

Flertalet av de avgifter som tas ut inom Socialnämndens område beräknas utifrån det så kallade prisbasbeloppet, pbb. Avgifterna följer ändring av prisbasbeloppet och ska därför gälla från och med 1 januari varje år

12.3 Debiteringsrutiner

Debitering av avgifter sker månadsvis i efterskott. Den samlade avgiften måste uppgå till minst 150 kr, om det inte gör det påförs den samlade avgiften på nästkommande faktura. Om den totala samlade avgiften underskrider 150 kronor under ett kalenderår avskrivs avgiften.

Debitering av hyror för bostäder i särskilda boendeformer sker månadsvis i förskott.

12.4 Försäkringsfall

I de fall hemtjänstinsatserna ska bekostas av annan än den som får bistånd, på grund av skadeståndsrättsliga skäl eller försäkring, uttas kommunens faktiska kostnader för insatsen.

12.5 Boende i annan kommun eller i privat anläggning

För personer som erhåller bostad och vård i boendeform i annan kommun eller i privat boendeform och där Knivsta kommun har betalningsansvar gäller samma avgiftsregler som i kommunens egna boendeformer

12.6 Uppgiftsvägran

När den enskilde av någon anledning inte lämnar erforderliga uppgifter för avgiftsprövning påförs högsta avgift i inkomstrelaterad taxa. Kommunen har även rätt att använda sig av tillgängliga uppgifter från till exempel Försäkringskassan.

12.7 Retroaktiv debitering och återbetalning

Den enskilde är skyldig att anmäla sådana förändrade inkomst-, förmögenhets-, bostadsförhållanden och andra omständigheter som kan medföra ändring av avgift.

Förändringar enligt första stycket kan innebära retroaktiv debitering av den enskilde eller återbetalning från kommunens sida från tidpunkt för de förändrade förhållandena.

12.8 Återkrav/fordran

Om den enskilde inte frivilligt har betalat den beslutade egenavgiften enligt 8 kap 1 § SoL kan kommunen med stöd av 9 kap. 3 § SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten. När beslut i Förvaltningsrätten är fattat, kan kommunen kräva tillbaka avgiften. Nämnden ska väcka talan hos förvaltningsrätten inom tre år från det att kommunens kostnad uppstod.

Kommunen kan inte få tillbaka något belopp om det innebär att den enskilde, genom att återbetala hela eller delar av skulden, inte klarar sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt. Nämnden bör därför göra en ekonomisk bedömning av den enskildes möjligheter att betala innan talan väcks hos förvaltningsrätten.

Vad gäller övriga avgifter har kommunen rätt att ansöka om betalningsföreläggande, för att få betalt för fordran

12.9 Allmän årlig omprövning av avgifter

En allmän omprövning av förbehållsbelopp, inkomster och avgifter ska ske vid varje årsskifte med tillämpning av ändrade prisbasbelopp, skattebestämmelser och inkomstuppgifter med mera.

13. Överklagande

Den enskilde har rätt att överklaga beslut om förbehållsbelopp, avgifter, för hjälp i hemmet eller för omvårdnad, genom förvaltningsbesvär, till förvaltningsrätten.

Socialnämndens beslut om vad en förälder skall betala i ersättning till kommunen kan ej överklagas med förvaltningsbesvär

13.1 Överklagande av kommunens avgiftssystem

Beslut om kommunens avgiftssystem för socialnämndens verksamhetsområde fattas av kommunfullmäktige. Kommunens beslut kan överklagas (inom tre veckor) av alla kommunmedlemmar och bli föremål för s.k. laglighetsprövning enligt kommunallagen³⁰. Prövningen kan utmynna i att beslutet upphävs men inte att beslutet ersätts med ett annat.³¹

13.2 Överklagande av enskilt avgiftsbeslut

Socialnämndens individuella avgiftsbeslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol genom förvaltningsbesvär³². Det gäller beslut om avgift och avgiftsförändring samt beräkning av avgiftsunderlag, boendekostnad och förbehållsbelopp.³³

I Förvaltningslagen anges hur överklagandet ska handläggas³⁴. Överklagandet ska ha inkommit inom tre veckor från det att beslutet mottagits av brukaren. Beslutet kan endast överklagas av den som berörs av beslutet eller av legal företrädare. Den som överklagar ett beslut ska så noggrant som möjligt ange hur denne önskar att beslutet ändras. Besvärsskrivelsen ska adresseras till Förvaltningsrätten men lämnas till:

Socialnämnden
Knivsta kommun
741 75 Knivsta

³⁰ 13 kap, SFS 2017:725

³¹ Prop. 2000/01:149 sid 50 och 61

³² 16 kap 3 § SoL

³³ Prop. 2000/01:149 sid 50-51 och 61

³⁴ 2017:900 §§ 40-49

Om överklagandet inkommer vid en senare tidpunkt än tre veckor efter att det kommit brukaren eller den legale företrädaren tillhanda ska detta avvisas. En besvärshandling som inkommit i rätt tid ska utredas och omprövas.

”Om överklagandet inte avvisas ska beslutsmyndigheten skyndsamt överlämna överklagandet och övriga handlingar i ärendet till överinstansen.

Om en myndighet ändrar ett beslut som har överklagats, ska den överlämna även det nya beslutet till överinstansen.

Överklagandet ska anses omfatta det nya beslutet.”³⁵

Enligt socialnämndens delegationsordning är alla beslut i överklagningsärenden delegerade till Socialnämnden/Ordförande enligt jourlista eller Vuxenheten/Delegat i det ursprungliga beslutet i samråd med överordnad chef³⁶.

Kostnad för mat och hyra kan inte överklagas genom förvaltningsbesvär. Hyra kan prövas av Hyresnämnden.

14. Referenser

- Förvaltningslagen (2017:900)
- Kommunallagen (2017:725)
- Socialtjänstlagen, SoL (2001:453)
- Lagen om stöd till vissa funktionshindrade, LSS (1993:387)
- Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, (2017:30)
- Socialtjänstförordningen (2001:937)
- Socialförsäkringsbalken (2010:110)
- Föräldrabalken (1949:381)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM (1988:870)
- Lag om underhållsstöd (1996:1030)

Avgifter inom äldre- och handikappomsorg Prop. 2000/01:1

³⁵ 46 § Förvaltningslagen

³⁶ SN-2022/64

Bilaga 1 – Avgifter i socialnämndens verksamhetsområde

Flertalet avgifter/taxor baseras på prisbasbeloppet, som för 2022 beslutats till 48.300:- kr

Maxtaxa = en tolfedel (1/12) av 0,5392 gånger pbb

Avgifter baserade på prisbasbelopp				
Benämning på avgift/taxa	Del av prisbasbelopp	Debiteringsgrund	Ingår i maxtaxa	Summa beräknad utifrån 2022 års pbb
Hemtjänst – omvårdnad.	0,497 % av pbb	Biståndsbeviljad tid	Ja	240:-/tim
Hemtjänst - service	0,6% av pbb	Biståndsbeviljad tid	Ja	290:-/tim
Hemtjänst – avlösning i hemmet	0,497 % av pbb	Biståndsbeviljad tid från och med timme 9. Insatsen är avgiftsfri upp till 8 tim/mån	Ja	240:-/tim
Ledsagning enl. SoL	0,6% av pbb	Biståndsbeviljad tid	Ja	290:-/tim
Trygghetslarm	0,5% av pbb	Biståndsbeslut trygghetslarm	Ja	242:-/mån
Korttids- och växelvård	0,153 av pbb	Biståndsbeviljad insats	Ja	74:-/dygn
Dagverksamhet	0,4% av pbb	Biståndsbeviljad insats	Ja	193:-/mån
Särskilt boende för äldre - omvårdnadsavgift	1/12 av 0,5392 gånger pbb	Biståndsbeviljad insats	Ja	2.170:-/mån
Kost – särskilt boende för äldre - månadsabonnemang	6,3% av pbb	Vistelse vid särskilt boende för äldre	Nej	3.043:-/mån
Kost – särskilt boende för äldre medboende – månadsabonnemang	6,3% av pbb	Särskilt avtal för månadsabonnemang	Nej	3.043:-/mån

Kost – korttids och växelvård	30,4% av 6,3% av pbb	Biståndsbeviljad insats. Debiteras per vistelsedygn	Nej	100:-/dygn
Kost – korttidsvistelse LSS, vuxna	30,4% av 6,3% av pbb	Antal dygn per månad enligt gällande biståndsbeslut	Nej	100:-/dygn
Kost – korttidsvistelse LSS, barn	75% av kostavgiften för vuxna (se ovan)	Antal dygn per månad enligt gällande biståndsbeslut	Nej	75:-/dygn
Kost – eftermiddagstillsyn skolungdom över 12 år, LSS	10% av kostavgiften för vuxna (se ovan)	Antal dagar per månad enligt gällande biståndsbeslut	Nej	10:-/dag
Boendeavgift i kommunens särskilda boendeformer (Stödboende och skyddat boende)	1/12 av 0,5539 gånger pbb	Biståndsbeviljad insats	Ja	2.229:-/mån
Egenavgift familjerådgivning	0,48% av prisbasbelopp	Debiteras av det företag som har avtal med Knivsta kommun för familjerådgivning	Nej	231,84/tillfälle
Kost – Kontaktfamilj vuxna	30,4% av 6,3% av pbb	Antal dygn per månad enligt gällande biståndsbeslut	Nej	100:-/dygn
Kost - Kontaktfamilj barn	75% av kostavgiften för vuxna (se ovan)	Antal dygn per månad enligt gällande biståndsbeslut	Nej	75:-/dygn
Provisorisk dödsbohantering	0,83% av prisbasbelopp	Debiteras för faktiskt utförd tid	Nej	401:-/tim

Avgifter där kommunen tar ut avgift motsvarande kommunens självkostnad för insatsen eller annan fastställd kostnad					
Namn på avgift/taxa	Avgiften baseras på	Debiteringsgrund	Ingår i maxtaxa	Nuvarande avgift	Föreslagen ^{37,38} avgift
Distribution av matlåda i ordinärt boende	Fast avgift	Biståndsbeviljad insats	Ja	300:-/mån	300:-/mån
Hemsjukvård	Region Uppsalas avgift för primärvård	Antal hembesök av legitimerad personal från hemsjukvården, upp till 3 besök per månad, besök därutöver är avgiftsfria	Ja	150:-/tillfälle, max 450:-/mån	200:-/tillfälle, max 600:-/mån
Kost – Matlåda i ordinärt boende	Kommunens självkostnad utifrån avtal med leverantör av matlåda	Antal matlådor som den enskilde erhållit	Nej	52,82	52,82
Kost – dagverksamhet (lunch och kaffe)	Kommunens självkostnad utifrån avtal med leverantör av matlåda	Antal dagar då den enskilde vistats i dagverksamhet	Nej	52,82	52,82
Tillfällig vård i annat hem än det egna, barn upp till 18 år - Familjehem - HVB	Avgift tas ut motsvarande underhållsstödsbeloppet för placering	Biståndsbeviljad insats	Nej	Barn 7-14 år 1.823:-/mån ³⁹ 15-18 år: 2.273:-	Barn 7-14 år 1.823:-/mån 15-18 år: 2.273:-
Vistelse boende barn enligt LSS §9:8	Avgift tas ut motsvarande underhållsstödsbeloppet för placering	Biståndsbeviljad insats	Nej	Barn 7-14 år 1.823:-/mån ⁴⁰ 15-18 år: 2.273:-	Barn 7-14 år 1.823:-/mån 15-18 år: 2.273:-

³⁷ Avgifter som baseras på kommunens självkostnad utifrån avtal med leverantörer kan förändras beroende på eventuella avtalsförnyelser

³⁸ Avgifter som baseras på lagstiftning kan förändras utifrån förändringar i lagstiftningen

^{3, 4} Fr.o.m 1 augusti 2022 höjs underhållsstödet för barn 7-10 år och blir därmed detsamma som för barn 11-15 år

Vård och behandling vuxna missbrukare -Behandlings-hem -Familjehem -LVM-hem	Lagstadgad maxavgift	Biståndsbeviljad insats	Nej	80:-/dygn	80:-/dygn
Förlust/skadegörelse trygghetslarm	Kommunens självkostnad	Ej återlämnad apparatur	Nej	--	Larmknapp 1.600:- Larmdosa 3.000:-
Transport av avliden	Kommunens självkostnad	Transport till och förvaring på bårhus	Nej	Varierar beroende på vilket företag som anlitas	Varierar beroende på vilket företag som anlitas